

МАРИЯ ШАНДУРКОВА

ЗНАНИЕ

Стихове за малки ученици

МАРИЯ ШАНДУРКОВА
ЗНАНИЕ
СТИХОВЕ ЗА МАЛКИ
УЧЕНИЦИ

chitanka.info

СВЕТЛИ ПИСМЕНА

*В много стари времена
братя Кирил и Методий
дали светли писмена
на славянските народи.*

*Святи думи да звучат
като музика вълшебна
и на звуците в речта
всички букви да са верни.*

*С тях да пишем и четем
да се учим и да помним,
зло, добро да разберем,
и за труд да сме способни.*

*Днес с венец и със цветя
ще обкичим тези братя,
да са вечни на света
буквите и писмената!*

ЗА БУКВИТЕ

*Езикът български свещен е,
от Кирил и Методий защитен е
и в азбучни молитви претворен.
От него тръгва светлината
в Русия и в Европа — чрез словата —
към Божиата правда устремен.*

*Светите братя Кирил и Методий
умът в познанието водят
към мир и радост, и любов.
Те звуците от говора събрали
и буквите за тях създали
да се разбира всеки слог.*

*Очите зорко да проникват
чрез буквите във святи книги
и да узнаят що е Бог.
Че Божието слово е свещено
и разбираемо, и ценно,
че учи що е зло, добро.*

*Запомнят с радост днес децата,
повтарят азбуката свята,
запяват светъл славослов.
И с буквите благословени
във думи честни, съкровени
опазват своята любов.*

ПЪРВОКЛАСНИК

*Днес е хубав ден за всички —
най-тържествен е за мен!
Аз до всички ученици
се нареждам пременен.*

*Мама, татко мене гледат
и следят ме със очи.
А пък баба вика: „Чедо,
чуй, уроците учи!“*

*Идват батковци и какои —
от по-горни класове.
Повече не ни се чака!
Кой ли ще ни поведе?*

*Те ни хващат за ръцете,
бий звънецът, туй е знак!
Всеки стиска свойто цвете,
плискат с менчето вода.*

*Мамо, татко, тръгвам вече,
ученик съм станал аз!
Няма вий да ми четете —
книжки аз ще ви чета.*

КНИЖКАТА

*Книжка за малки и за големи,
за залъгалка в скучното време.*

*Тя забавлява, тя утешава,
сълзи изтрива и е бърлива.*

*Тя е приятел — тих и спокоен,
тя наставлява да си достоен!*

АЗБУЧНА НАДПРЕВАРА

А — на старт е първа — знаем,

и към **Б** поглежда,

В — потропва, но нехае —

Г — е спортната надежда.

Д — е тромава с два крака,

но към **Е**-то тича.

Ж — замислена ги чака

и към **З** занича.

Ето, **И** — ченгел с бастунче —

с друго **Й** се състезава.

То с извито е бретонче

и на никой път не дава.

К — от всички е най-смела,

че е винаги във крачка.

Л — разперва си пергела —

кой ще смее да я смачка?

М — с бастуни два се движи

и луличка тайно пуши —

сякаш никого не вижда

и до **Н**-то, виж, се сгуши.

Ето, стигаме до **О**-то —

равно с него нищо няма —

то задвижва колелото

в надпреварата голяма.

П — по път е устремена,

Р — се прави много важна,

С — все съска възмутена,

Т — се тюжка, но напразно

и до **У** пристига бързо.

Той разперил е чатала —

в прашката успех ще върже

за победата накрая.
Ф — е пречка неголяма —
сложила ръце на кръста,
сякаш работа си няма,
спори и размахва пръста.
Х — я слуша, че си има
две ушички чисти,
Ц — показва си бастуна
и за никого не мисли.
Ч — пред никой не се хвали,
че чаровница е лична —
тя не чака спортна слава,
а заплащане прилично.
Шум се вдига **Ш** пристига
и сестра ѝ **Щ** с камшика,
Ъка-мъка **Ъ** се вдига —
братчето си вика.
Малък ер **Ь** се гуши тихо,
сякаш ще заплаче —
глас си няма да извика
малкото юначе.
Но накрая, чувай, пъшка
Ю — красавец снажен,
Я — сестричката му кръшна,
виж, издига знаме.
Тя главичката обръща,
че не иска да е в края —
надпреварата се връща —
А до **Я** хоро играят.

БУКВИ — ЗАКАЧЛИВКИ

*Буквичките ми красиви
са немирни, закачливи —
със бастунчета, с камшици
бъркат своите редици.*

*Уж една след друга крачат,
а пък често се прескачат.
Правописа май не спазват —
после мен ще ме наказват.*

РЪКОПИСНИТЕ МИ БУКВИ

А — си има хубав покрив
да прибира всички мокри.

Б — все иска да се перчи
със изпъчено коремче.

В — надува своите бузки,
лапнала по две закуски.

Г — перчема си развява
ту надясно, ту наляво.

Д — предлага чудни люлки
с разни обли завъртулки.

Е — обича да се глези,
като бебенце се плези.

З — обръща гръб
на **И**-то,
а усмихва се открито
на принцесата, която
е облечена във злато.

Знам от приказка на баба,
че родила се от **Ж**аба
и затуй стоят на стража
Е и **З**, за да я пазят.

Ж — принцеса е и може
ред в тетрадката да сложи.

*Буквичките ми красиви
да са мирни, търпеливи.*

*Ето — **К** — закачка в Крачка —
Крачи бързо, без да чаКа.*

*Л — с бастунче и ЛуЛичка —
но е сЛавна гимнастичка.*

*М — със нея сили Мери,
но на люлките трепери.*

Н — е стълбичка в Небето,

О — е слънце за дететО,

П — е Първа на хорото,

Р — е с пРъчка в колелото.

*С — ушенце има Свое —
знай кое е твое — мое.*

*Т — извива Тънка вежда
и до У-то се нарежда,
че е У Успех за всички,
ала не „успех“ в кавички.*

*Ф — от Фурната се връща,
топли хлябове презръща.*

*Х — Хайдушка слава има
и за зло е невредима.*

Ц — Царица е с камшиче.

Ч — на Четири прилича.

Ш — Шейничката обича,

Щ — Щастлива с нея тича.

Ъ — на Ъгъла застава,
всичко мирно наблюдава.

Малък ер **Ь** — безгласна буква,
ала в много думи куква:
ПетЬо, КолЬо, ТанЬо, ВанЬо
думи още най-избрани.

Ю — Юнакът е накрая —
той за всеки нещo знае.

А със — **Я**-то — става Ясно —
ръкописът е прекрасен.

ВЕСЕЛ МАСКАРАД

*Дъжд вали и слънце грее,
на децата им се смее...*

*Звънче цвърка,
мишка дрънка,
коте квака,
жаба мяка,
гарван плаче,
бебе грачи,
куче бае,
баба лае...*

*Който знае
да си трае...*

*Маскарадът продължава,
с думички ни забавлява.*

*Ако искаш избери,
нови думи подреди,
че е весело и смешно
да тълкуваме погрешно.*

ЗВУКОВЕ

*В азбуката има скрити гласове —
гласни и съгласни звукове.*

ГЛАСНИ

*Шест са гласните и всеки
знай, че твърди са и меки.
Всяка има си характер,
но се водят като братя.*

*Може лесно да сгрешиш
А със Ъ и Е със И.
О напишеш, У се чува
и умът ти се вълнува,
що написал си „човал“ —
с „о“-то „у“-то си изял.*

*В говора си да внимаваш,
правилно да изговаряш —
да не бъркаш А със Ъ
и „водата“ със „вудъ“.*

*Твърд характер, запомни,
нямат „е“, нито пък „и“.
Те са мекички и нежни
и са звукове прилежни.*

*Ала чудим се кога
да напишем „е“ в „сега“.
Ударението, знай,
важна роля тук играй!*

Неударената гласна
често слага те натясно:
ще сгрешиш „небе“ с „нибе“
и „дете“ с „дите“.

СЪГЛАСНИ

Звуковете ни съгласни
ту са тъмни, ту са ясни,
ту са звучни, ту беззвучни,
затова ще ги научим.

Как да пишем „боб“ и „студ“,
„морж“ и „джаз“, и „сняг“, и „пръв“,
щом се чува в края звук —
потъмнял, различен друг.

Много лесно ще узнаеш —
думичката промени
и след буквичката в края
гласен звук сложи.

„Бобът“ и „студът“ са ясни,
„моржове“ в „снега“ са „първи“,
„джазът“ е любим, прекрасен
със мелодиите звънки.

В „брегове“ превръщай „бряг“
и отличник ще си пак.
Дума едносрична ти
с многосрична провери.

Но най-сигурно е, знай,
с речника си поиграй.
Подказвач е той голям —
да не се червиш от срам.

ДУМИ И СРИЧКИ

*Щом научих всички букви,
почнах думи да чета.
Не ми беше никак трудно,
че на срички ги дялах.*

*Гласни звукове аз търся
в думичките и завчас
срички сливам лесно, бързо,
изговарям ги на глас.*

*Има думи едносрични —
изговарям наведнъж —
МИР и ХЛЯБ, и ТРУД не сричам
нито ПРАГ, и ЧИН, и ДЪЖД.*

*В ПИ-ША срички две откривам,
а в НА-ПИ-СА-НО-ТО — пет,
РА-ДОСТ, СЛЪН-ЦЕ, ПЕ-СЕН, НИ-ВА —
сричките им са по две.*

*И на срички се пренасят
думите на следващ ред,
вече всичко ми е ясно,
продължавам аз напред!*

ПРЕПИНАТЕЛНИ ЗНАЦИ

*Препинателните знаци
важни са във Писмената,
както в пътищата наши
те показват правилата.*

*Те не са като шофьорски
пътни знаци — по са лесни —
мънички са и са прости,
сбират се във двете шепи.*

*Тире (—), точка (.), запетайка (,),
удивителната (!) горда,
въпросителна (?) всезнайка,
обясняващата скоба (),*

*двоеточие (:), кавички (" "),
многоточието (...) в края
и ще бъдат вече всички —
с точката и запетая (;).*

*Всеки знак си има място —
трябва да се знае.
Щом се изразяваш ясно,
точката е в края.*

*Думичките щом изреждаш,
запетайката ти трябва,
в разговор **тирето** често
път на разговора дава.*

Щом от нещо се вълнуваш,

удивителната слагай,
„чуденка“ е име друго —
важни чувства не отлагай!

Въпросителната в края
на въпроса се поставя,
а пък, който отговаря,
знаем, той ще се прославя.

Чужда реч в **кавички** слагай,
в **скобите** добавяй,
а след **точка запетая**
допълнения се правят.

Двоеточието значи —
да прибавяш, поясняваш,
да изреждаш думи важни,
в документ пред име слагаш.

Щом четеш и спазваш знаци,
знай гласът ти тон избира —
не е тонът еднозначен —
ту снишава се, ту вдига.

Всеки знак е много важен
нашата реч да се разбира.
В писмената ще покажем
колко хубост, мъдрост има.

ГЛАВНИ БУКВИ

*Имена на градовете,
на селата, върховете,
планини, реки, държави —
няма никой да забрави,
че започват с Главна буква.*

*Улици и магазини
имена различни имат.
С главни букви над витрини
ни привличат и ни кимат.*

*Имената ни и трите —
лично, бащино, фамилно —
всеки знае, без да пита,
пише с Главна — да е видно.*

*Имаш ли да кажеш нещо,
мисълта записвай точно —
изречение безгрешно
с Главна буква да започва.*

*Видиш ли една до друга
Главни букви наредени,
означава важни служби
с имената съкратени.*

*Знанията усвоиш ли,
ще си горд, ще си спокоен
и в професията лична
ще си гражданин достоен.*

МАТЕМАТИК

*Цифрите са малко — десет.
А числата — милион.
Татко казва, че е лесно,
щом прибавям по едно.*

*Да, разбирам, но защо ли
се получило така —
мама с татко се събрали,
а пък трима сме сега?*

*Трябва да се коригира
сбора на едно с едно.
Мъж с жена ли се събират
стават три, а може и милион.*

ЦИФРА И ЧИСЛО

Що е цифра, що число?

*Цифрата не е числото —
символ — буквичка е тя,
с десет цифри се записват
най-големите числа.*

*За числото 108
трябват цифри само три —
единица, нула, осем —
символите ти сложи.*

*Щом разместиш им местата,
в миг променят се нещата,
виждаш новото число —
осемстотин и едно. (801)*

ЧИСЛАТА

*От едно до десет често
си повтарям, без да спра.
И до сто е също лесно
единици да броя.*

*„Десетици“ и „стотици“
мъчат ме — признавам —
а успехът за „шестица“ —
повелява да ги зная.*

ДЕСЕТИЦА
10

*Как от десет единици
става цяла десетица?
Тази простичка задача
обяснявам със закачка.*

*От престола на царица
дебне лакома Змеица.
Тя събира хубавици
най-красиви — единици.*

*Щом сберат се десет броя
ги нагълтва без умора
и нарекли ДЕСЕТИЦА
тази лакома Змеица.*

СТОТИЦА
100

*Десет бройки десетици,
подредени във редици,
гълта лакома Змеица
и превръща се в Стотица.*

ЗВУК, ТОН И ШУМ

*Що е звук и тон, и шум
помислете си наум.
После ще ги разделим
да ги чуем по един.*

*ЗВУК е всичко, що звучи,
във пространството ечи.
Бръмбар, птичка и оса —
всеки пуска си гласа.
И шурците посред нощ
будят звездния разкош.*

*Тонът звук е — по-приятен,
с музиката е приятел.
ТОН в цигулка, тон в пиано,
тон от златния тромпет —
става музика желана,
получава се концерт.
И децата песни пеят —
тоновете те владеят.
Ето, радио звучи!
А пък вън — мотор бръмчи.
И трамвая, чуваш, трака,
ШУМ се вдига и от влака.*

*Магистралата шуми
от забързани коли...
Шумотевица голяма
в дискотеката избрана.
Там объркани са всички
тон и шум, и звук — различни.*

*И в главата става каша
като буря в малка чаша.*

*Що е тон и звук, и шум
ти повтаряй си наум!*

*При кого ще избереш
да се спреш?*

ТЕАТЪР

„Дядо ряпа вади“ —
сценка за шестима,
ний ще я представим
в детската градина.
Ролите си знаем,
всичко е готово,
с радост ще играем
във костюми нови.
Имаме шивачка
и гримьор известен,
и фризьорка наша —
да сме със прически.
Ние сме шесторка,
имаме суфльорка,
думите подсказва,
без да се показва.

Имаме художник
за декори сложни,
майстор театрален,
важен, специален —

да подрежда нещо
сцената разбира,
счупи ли се нещо,
той го ремонтира.

Режисьорът главен
много е забавен,
сам показва лично
на артиста всичко.

*Кой след Дядо влиза,
кой кого ще вика —
куче, коте, мишка,
внучката Иглика.*

*С ряпата голяма
как да се преборим,
тук измама няма —
ние сме актьори.*

ЦИРК

*Ако търсиш ти забава,
място в цирк ти се полага.
Не е опера, балет,
оперета и концерт,
няма зала и салон,
нито партер, ни балкон...
Там под купола сгъваем,
в чуден свят неразгадаем
ще откриеш интересни
номера, забави, песни.*

*Там артисти са — жонгльори,
акробати и дресьори,
има весели смешници,
много смели гимнастици,
фокусници, балансьори,
мечки — истински шофьори,
тигри, кучета и котки,
лъвове — опасно кротки,
слонове, коне, маймуни,
птици, папагали умни...*

*Ще погледаш със наслада
на манежа какво става —
кончетата как танцуват,
лъвовете как кротуват,
стават мирни, добродушни,
че артисти са послушни!*

*А оркестърът ритмичен
ту засвирва драматично,*

*ту затихва в миг критичен...
И накрая в марш тържествен
този ярък цирков свят
на манежа се подрежда —
дефилира на парад.*

ЖОНГЛЬОР

*Ето топка, ето две...
После стават две по пет...
С тях жонгльорът си играе.
Фокуси навярно знае.
С две ръце и десет пръста
той подхвърля ги чевръсто,
ала те не се разпръсват —
нито падат на земята,
нито литват в небесата,
правят кръгове красиви
нависоко като живи.
Ту минават край краката,
ту въртят се над главата
и накрая спират в миг
във ръцете му — магнит.*

ВАКАНЦИЯ

*Лятната почивка
вече приближава,
с Алекс и със Живка
чака ни забава.*

*Люлките, басейна,
бързи въртележки,
слънцето ще грейне
още по-горещо.*

*На палатка с тате,
с въдици и лодка,
риба сом и раци
ще ловим и готвим.*

*Колело ще карам,
топката ще ритам,
после на Балкана
с мама ще поскитам.*

*Под вълните морски
весел ще се гмуркам,
ягодките горски
сладичко ще хрупкам.*

*Мама щом я няма,
братчето ще пазя,
на реката двама
босички ще газим.*

А пред Интернетта

*хич не ми се дреме,
ставайте момчета,
няма, няма време.*

*Лятото пристига,
със игри чудесни,
чакайте ме книги,
ще чета наесен.*

МАРИЯ ШАНДУРКОВА

Мария Шандуркова е родена на 20 ноември 1941 г. в Габрово. Завършва Априловската гимназия в родния си град, Учителски институт в гр. Велико Търново и българска филология в Софийски университет „Св. Климент Охридски“ — София. Работи е като учителка, редактор, драматург, методист в Дом за литература и изкуства за деца и юноши — София, осем години ръководи литературно — творчески занимания с деца и юноши в Народно читалище „Димитър Динев“ — София, и издава сборник с техни творби „Пролетни гласове“, 1987 година.

Стихове пише от ученичка и първите ѝ публикации са във вестника на гимназията „Млад Априловец“. Поетичните ѝ изяви продължават в различни вестници и списания, както и в антология „Лирично ято“ 1975, сборник „От Лудогорието до Родопа“ 1975, в книгите ѝ „Лирични откровения“, 2004; „Етъра — поетичен пътеводител“, 2005; „Болката любов“, 2020, „Сърдечно огнище“, 2020; „Слънчеви пискюли“ 2020 г. — стихове за деца.

Превежда активно поезия от руски език. Осем са издадените ѝ книги с преводи на руски поети от XVIII, XIX и XX век, между които Гавриил Державин, Александър Пушкин, Михаил Лермонтов, Н. В. Гогол, Фьодор Тютчев, Константин Балмонт, Иван Бунин, Александър Блок, Сергей Есенин, Николай Гумильов, Марина Цветаева, Осип Манделщам, Анна Ахматова, Борис Пастернак и други. Превежда и съвременни руски поети. „Люлчини песни“ („Колыбельные песни“) на Олга Малцева-Арзиани е двуезична книга със стихове за деца.

По нейни стихове има композирани песни.

Публикува стихове и преводи в различни български сайтове и руския сайт Стихи Ру.

Поддържа профил и литературна страница във Фейсбук.

Издание:

Автор: Мария Шандуркова

Заглавие: Знание

Издание: първо (не е посочено)

Издател: Издателска къща „Колонел“

Град на издателя: Габрово

Година на издаване: 2020

Тип: стихосбирка

Националност: българска

Редактор: Елена Богданова

ISBN: 978-954-8268-71-4

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/16232>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.